

м/с

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

[Handwritten signature]

2015 р.

Хореографічна культура народів світу

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

ОС «бакалавр»

Напряму 6.020202 «Хореографія»

Луцьк – 2015

Робоча програма навчальної дисципліни «Хореографічна культура народів світу» для студентів напряму підготовки 6.020202 «Хореографія» "12" жовтня 2015р. - 14 с.

Розробник: Дужич-Ніколайчук Віктор Іванович, заслужений артист України, доцент

Рецензент: Козачук Олег Дмитрович, заслужений працівник культури України, художній керівник та головний балетмейстер ансамблю народного танцю "Волинянка

**Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри хореографії
протокол № 3 від 13 жовтня 2015р.**

Завідувач кафедри:

Дужич-Ніколайчук В.І.

**Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту мистецтв
протокол № 2 від 14.10 20__ р.**

Голова науково-методичної комісії інституту мистецтв

Шиманський П.Й.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 3 від 18.11. 2015 р.

© Дужич-Ніколайчук В.І., 2015

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів <u>10</u>	0202 «Мистецтво»	вибіркова
Модулів <u>8</u>	6.020202 «Хореографія»	Рік підготовки 1 і 2 рік навчання
Змістових модулів <u>4</u>		Семестр 1-4 семестр
ІНДЗ: нема		Лекції 16 год.
Загальна кількість годин <u>300</u>		Практичні 102 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): аудиторних 2 год. консультації 0,5 год. самостійної роботи 3,5 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»	Самостійна робота 164 год.
		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік 4 семестр

Структура робочої програми

Вступ

Фахова підготовка спеціаліста-хореографа є складним процесом, що вимагає не лише досконалого оволодіння основами танцювального мистецтва та формування виконавських навичок, але й інтелектуального і загальнокультурного розвитку особистості, здатної вільно і самостійно мислити та діяти. Синтетичний характер діяльності спеціаліста хореознавчого профілю ставить вимоги цілісності, єдності, професійної спрямованості культурологічних та освітянських компонентів його підготовки. У зв'язку з цим у науковій організації навчального процесу особливого значення набуває комплекс дисциплін, що впливають на формування особистості в професійно-мистецькому, культурологічному, соціально-педагогічному аспектах.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета курсу - засвоєння на практиці всіх сторін творчої діяльності хореографа. Артист - виконавець професійного танцювального колективу повинен мати високий рівень професійної підготовки. Предмет „ Хореографічна культура народів світу " є складовою частиною загального процесу підготовки фахівця-хореографа в цілому і однією з основних дисциплін підготовки майбутнього артиста.

Завдання курсу передбачають:

- отримання знань в галузі новітніх тенденцій гармонічної мови виконавської техніки в хореографічному мистецтві;
- засвоєння особливостей постановочної та репетиційної роботи;
- визначення специфічних методів створення художнього образу в хореографічному творі;
- збагачення досвіду сприйняття та аналізу хореографічного мистецтва сучасності.

Після опанування даного курсу студенти повинні

знати:

- закономірності побудови хореографічного твору;
- особливості роботи артиста - виконавця в хореографічному колективі;
- особливості створення художнього образу в хореографічному мистецтві;
- фізіологічні особливості людини, їх врахування при опануванні танцювальними технічними прийомами.;
- методику опанування танцювальним репертуаром.

вміти:

- володіти методами репетиційної роботи з виконавцями (артистами).
- визначати стильову приналежність хореографічних творів;
- володіти методами постановки хореографічних номерів.
- володіти виконавськими навичками в різних за тематикою, лексикою, характером хореографічних творах.

Програма навчальної дисципліни

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Народне хореографічне мистецтво Білорусії.

Тема 1. Завдання курсу «Хореографічна культура народів світу».

Національне у мистецтві, засоби його виявлення. Виховання національної самосвідомості засобами хореографічного мистецтва.

Тема 2. Фізіологічні особливості людини, їх врахування при опануванні танцювальними технічними прийомами. Засоби запобігання травматизму та професійним захворюванням. Підготовка кістково-м'язового апарату виконавця до репетиційної та концертної роботи. Температурний режим танцювальної зали та сценічного майданчика.

Тема 3. Танцювальний рух як першоелемент, основа хореографічного твору. Образне та характерне поєднання ритмічних елементів при виконанні певних трудових процесів як основа ілюстративних примітивних танцювальних рухів.

Тема 4. Зразки білоруської народної хореографії. Історія походження білоруського народу. Особливості виконання танцювальної лексики білоруських народних танців. Білоруський народний танець у самодіяльних і професійних колективах. Постановка білоруського танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.

Змістовий модуль 2. Народне хореографічне мистецтво Волинського регіону України.

Тема 1. Функціональні обов'язки виконавця хореографічного твору, їх характеристика. Репетиційна та концертна діяльність. Регулярність занять – запорука підтримки професійної форми виконавця. Особливості підтримки фізичних кондицій артиста балету.

Тема 2. Підготовчі дії до виходу на сцену. Фізичний (технічний) та емоційний стан виконавця напередодні виходу на сцену. Артист на сцені: послідовність його дій. Розводка танцювальних номерів перед концертом.

Своєрідність створення хореографічного образу, зумовлена фізичним навантаженням, розігрів кістково-м'язового апарату виконавця. Гримування. Сценічний костюм.

Тема 3. Взаємодія балетмейстера і виконавця на підготовчому етапі творчого задуму. Балетмейстер – постановник, демократизм та диктатура.

Зацікавленість виконавця запорука успіху постановочної роботи.

Тема 4. Класифікація народних танців волинського регіону України. Вплив географічного розташування. Особливості виконання танцювальної лексики волинських народних танців. Народний танець волинського регіону України у самодіяльних і професійних колективах. Постановка волинського танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.

Змістовий модуль 3. Народне хореографічне мистецтво Молдови.

Тема 1 Творча особистість виконавця, його роль у творчому житті колективу. Творчий підхід до професійної діяльності як умова всебічного розвитку та самореалізації особистості. Виконавська майстерність, як критерій професіоналізму вихованця хореографічного колективу. Набуття виконавської майстерності в навчальному та художньо-творчому процесах. Поняття стилю та манери виконання. Критерії виконавської майстерності: точність техніки танцю, легкість виконання рухів, культура уваги та дисциплінованість.

Тема 2. Акторська майстерність, технічна досконалість, віртуозні прийоми як засоби розкриття ідеї твору. Творча уява, фантазія виконавця як форма відображення об'єктивної дійсності. Психологічний стан у процесі в танці, захоплення темою та можливістю реалізувати в ній свої акторські можливості. Емоційний фактор від сприйняття та відтворення об'єкта, концентрація фізичних та духовних сил.

Тема 3. Зразки народної хореографії Молдови. Походження молдавського етносу. Історія культури молдавського народу. Класифікація молдавських народних танців. Ансамбль народного танцю Молдови «Жок» одним з головних популяризаторів народної молдавської музики і танців як в Молдові, так і за межами країни. До свого репертуару ансамбль включає різноманітні

фольклорні танці: молдовеняска, бетута, хору, цереняска, креїцелє, хангулу, келушарій, мерунціка, резешаска, бріул та інші. На фольклорній основі ансамблем був створений ряд хореографічних сюїт і картин: «Жок», «Котовці», «Нунта молдовеняске», «Співай, Молдова», «Карпати», «Легенда про Мерцишор», «По дорозі до Кишинєва» та інші. До репертуару «Жоку» входять і танці народів інших країн світу. Особливості виконання хореографічної лексики молдавських народних танців. Постановка молдавського танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.

Змістовий модуль 4. Народне хореографічне мистецтво Польщі.

Тема 1. Природа художнього образу. Поняття безпосередності і „присутності” в художньому образі. Художня умовність в хореографії. Асоціативні порівняння. Метафора, символ, алегорія в хореографії.

Зв’язок лексики та музики. Музично-хореографічне нюансування рухів.

Тема 2. Костюми, аксесуари, реквізит, декорації як засоби розкриття художнього образу, емоційного впливу на глядача та їх використання в роботі артиста-виконавця хореографічних творів. Ідея як сконцентрованість окремих вражень, що в подальшому сприяють правильному обранню виду, жанру, лексики, музики, створенню художнього оформлення майбутнього твору. Реквізит та його використання в роботі артиста-виконавця хореографічних творів.

Тема 3. Творчий підхід до професійної діяльності як умова всебічного розвитку та самореалізації особистості. Естетична оцінка творів хореографічного мистецтва. Взаємозв’язок прекрасного з практичною діяльністю, пізнанням, мораллю, політикою.

Тема 4. Зразки польської народної хореографії. Історія походження польського народу. Регіональні особливості виконання танцювальної лексики польських народних танців. Польські народні танці — полонез, краков'як, мазурка і інші. Польський народний танець у самодіяльних і професійних колективах. Постановка польського народного танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Конс..	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Народне хореографічне мистецтво Білорусії.					
Тема 1. Завдання курсу «Хореографічна культура народів світу». Національне у мистецтві, засоби його виявлення.	11	2		1	8
Тема 2. Фізіологічні особливості людини, їх врахування при опануванні танцювальними технічними прийомами.	12	1	2	1	8
Тема 3. Танцювальний рух як першоелемент, основа хореографічного твору.	14	1	4	1	8
Тема 4. Зразки білоруської народної хореографії	48		26	2	20
Разом за змістовим модулем 1	85	4	32	5	44
Змістовий модуль 2. Народне хореографічне мистецтво Волинського регіону України.					
Тема 1. Функціональні обов'язки виконавця хореографічного твору, їх характеристика.	10	1		1	8
Тема 2. Підготовчі дії до виходу на сцену. Фізичний (технічний) та емоційний стан виконавця напередодні виходу на сцену.	11	1	1	1	8
Тема 3. Взаємодія балетмейстера і виконавця на підготовчому етапі творчого задуму.	11	1	1	1	8
Тема 4. Класифікація народних танців волинського регіону України. Зразки народних танців волинського регіону України.	34	1	16	1	16
Разом за змістовим модулем 2	66	4	18	4	40
Змістовий модуль 3. Народне хореографічне мистецтво Молдови.					
Тема 1 Творча особистість виконавця, його роль у творчому житті колективу.	14	2	2	2	8
Тема 2. Акторська майстерність, технічна досконалість, віртуозні прийоми як засоби розкриття ідеї твору.	15	2	4	1	8
Тема 3. Зразки народної хореографії Молдови.	48		26	2	20
Разом за змістовим модулем 3	77	4	32	5	36
Змістовий модуль 4. Народне хореографічне мистецтво Польщі.					
Тема 1. Природа художнього образу. Поняття безпосередності і „присутності” в художньому образі.	11	2		1	8
Тема 2. Костюми, аксесуари, реквізит, декорації, як засоби розкриття художнього образу, емоційного впливу на глядача та їх використання в роботі артиста-виконавця хореографічних творів.	11	1	1	1	8
Тема 3. Творчий підхід до професійної діяльності як умова всебічного розвитку та самореалізації особистості	11	1	1	1	8
Тема 4. Зразки польської народної хореографії.	39		18	1	20
Разом за змістовим модулем 4	72	4	20	4	44
Усього годин	300	16	102	18	164

Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Народне хореографічне мистецтво Білорусії.		
2	Фізіологічні особливості людини, їх врахування при опануванні танцювальними технічними прийомами. Засоби запобігання травматизму та професійним захворюванням. Підготовка кістково-м'язового апарату виконавця до репетиційної та концертної роботи.	2
3	Танцювальний рух як першоелемент, основа хореографічного твору. Образне та характерне поєднання ритмічних елементів при виконанні певних трудових процесів як основа ілюстративних примітивних танцювальних рухів.	4
4	Зразки білоруської народної хореографії. Особливості виконання танцювальної лексики білоруських народних танців. Постановка білоруського танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.	26
Змістовий модуль 2. Народне хореографічне мистецтво Волинського регіону України.		
6	Підготовчі дії до виходу на сцену. Своєрідність створення хореографічного образу, зумовлена фізичним навантаженням, розігрів кістково-м'язового апарату виконавця. Гримування. Сценічний костюм.	1
7	Взаємодія балетмейстера і виконавця на підготовчому етапі творчого задуму. Балетмейстер – постановник, демократизм та диктатура. Зацікавленість виконавця запорука успіху постановочної роботи.	1
8	Класифікація народних танців волинського регіону України. Зразки народних танців волинського регіону України. Постановка волинського танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.	16
Змістовий модуль 3. Народне хореографічне мистецтво Молдови.		
9	Творча особистість виконавця, його роль у творчому житті колективу. Набуття виконавської майстерності в навчальному та художньо-творчому процесах. Критерії виконавської майстерності: точність техніки танцю, легкість виконання рухів, культура уваги та дисциплінованість.	2
10	Акторська майстерність, технічна досконалість, віртуозні прийоми як засоби розкриття ідеї твору. Емоційний фактор від сприйняття та відтворення об'єкта, концентрація фізичних та духовних сил.	4
11	Зразки народної хореографії Молдови. Особливості виконання хореографічної лексики молдавських народних танців. Постановка молдавського танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.	26
Змістовий модуль 4. Народне хореографічне мистецтво Польщі.		
13	Костюми, аксесуари, реквізит, декорації, як засоби розкриття художнього образу, емоційного впливу на глядача та їх використання в роботі артиста-виконавця хореографічних творів.	1
14	Творчий підхід до професійної діяльності як умова всебічного розвитку та самореалізації особистості. Реквізит та його	1

	використання в роботі артиста-виконавця хореографічних творів.	
15	Зразки польської народної хореографії. Особливості виконання лексики польських народних танців. Постановка польського народного танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.	18
Разом		102

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Національне у мистецтві, засоби його виявлення. Виховання національної самосвідомості засобами хореографічного мистецтва. Завдання курсу ансамбль танцю. Опрацювання літературних джерел з теми.	8
2	Фізіологічні особливості людини, їх врахування при опануванні танцювальними технічними прийомами. Засоби запобігання травматизму та професійним захворюванням. Підготовка кістково-м'язового апарату виконавця до репетиційної та концертної роботи.	8
3	Танцювальний рух як першоелемент, основа хореографічного твору. Образне та характерне поєднання ритмічних елементів при виконанні певних трудових процесів як основа ілюстративних примітивних танцювальних рухів.	8
4	Зразки білоруської народної хореографії. Особливості виконання танцювальної лексики білоруських народних танців. Постановка білоруського танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.	20
5	Функціональні обов'язки виконавця хореографічного твору, їх характеристика. Особливості підтримки фізичних кондицій артиста балету. Опрацювання літературних джерел з теми.	8
6	Підготовчі дії до виходу на сцену. Своєрідність створення хореографічного образу, зумовлена фізичним навантаженням, розігрів кістково-м'язового апарату виконавця. Гримування. Сценічний костюм. Опрацювання літературних джерел з теми.	8
7	Взаємодія балетмейстера і виконавця на підготовчому етапі творчого задуму. Балетмейстер – постановник, демократизм та диктатура. Зацікавленість виконавця запорука успіху постановочної роботи. Робота над удосконаленням виконавської майстерності.	8
8	Класифікація народних танців волинського регіону України. Зразки народних танців волинського регіону України. Постановка волинського танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.	16
9	Творча особистість виконавця, його роль у творчому житті колективу. Набуття виконавської майстерності в навчальному та	8

	художньо-творчому процесі. Опрацювання літературних джерел з теми.	
10	Акторська майстерність, технічна досконалість, віртуозні прийоми як засоби розкриття ідеї твору. Робота над удосконаленням виконавської майстерності.	8
11	Зразки народної хореографії Молдови. Особливості виконання хореографічної лексики молдавських народних танців. Постановка молдавського танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.	20
12	Природа художнього образу. Асоціативні порівняння. Метафора, символ, алегорія в хореографії. Зв'язок лексики та музики. Музично-хореографічне нюансування рухів. Опрацювання літературних джерел з теми.	8
13	Костюми, аксесуари, реквізит, декорації, як засоби розкриття художнього образу, емоційного впливу на глядача та їх використання в роботі артиста-виконавця хореографічних творів. Опрацювання літературних джерел з теми.	8
14	Творчий підхід до професійної діяльності як умова всебічного розвитку та самореалізації особистості. Реквізит та його використання в роботі артиста-виконавця хореографічних творів. Робота над удосконаленням виконавської майстерності.	8
15	Зразки польської народної хореографії. Особливості виконання лексики польських народних танців. Постановка польського народного танцю та робота над удосконаленням виконавської майстерності.	20
Разом		164

Методи навчання – інформаційно-рецептивний, ілюстративний, репродуктивний.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік IV семестр.

Методи та засоби діагностики успішності навчання – експрес-опитування, активність на практичних заняттях, контрольні роботи, залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (маx = 40 балів)												Модульний контроль (маx = 60 балів)				Загальна кількість балів				
Модуль 1												Модуль 2								
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4				МКР 1	МКР 2	МКР 3	МКР 4	
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4					
2	2	2	4	2	2	2	4	3	3	4		2	2	2	4	15	15	15	15	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модульна контрольна робота (15 балів)

13 - 15 балів виставляють студентів, який вияви всебічні, системні і глибокі знання з навчально-програмового матеріалу; повністю розкрив зміст на поставлені запитання;

на високому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики. 10 – 12 балів виставляють студентів, який правильно розкрив зміст на поставлені запитання, та у відповідях бракувало власних суджень; на високому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики.

7 - 9 балів виставляється студентів, який зміст питань виклав частково, не послідовно; логічний зв'язок у відповіді відсутній, але суть запитання розкрита, на достатньому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики..

4-6 балів балів виставляється студентів, який основний зміст запитання не розкрив; припустився принципових помилок; спеціальною термінологією володіє частково, на посередньому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики.

0 - 3 бали виставляється студентів, який основний зміст запитання не розкрив; припустився принципових помилок; спеціальною термінологією не володіє, на низькому рівні володіє технікою виконання хореографічної лексики.

Поточний контроль (4 бали)

4 бали отримують студенти, які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з вивченої теми, на високому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

3 бали отримують студенти, які мають основні знання з вивченої теми, на достатньому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

2 бали отримують студенти, які мають основні знання з вивченої теми, на посередньому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

0 - 1 бал отримують студенти, які мають недостатні знання з вивченої теми, на низькому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

Поточний контроль (3 бали)

3 бали отримують студенти, які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з вивченої теми, на високому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

2 бали отримують студенти, які мають основні знання з вивченої теми, на достатньому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

1 бали отримують студенти, які мають основні знання з вивченої теми, на посередньому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

0 балів отримують студенти, які мають недостатні знання з вивченої теми, на низькому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

Поточний контроль (2 бали)

2 бали отримують студенти, які мають основні знання з вивченої теми, на достатньому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

1 бали отримують студенти, які мають основні знання з вивченої теми, на посередньому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

0 балів отримують студенти, які мають недостатні знання з вивченої теми, на низькому рівні володіють технікою виконання хореографічної лексики.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D		
60 - 66	E	Задовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Fx	Незадовільно	

Список джерел

- Захаров Р. В. Работа балетмейстера с исполнителями / Р. В. Захаров. – М. :1967 – 62 с.
- Климов А. Основы русского народного танца / А. Климов. – М. : Искусство, 1981. – 270 с.
- Ткаченко Т. Народный танец / Т. Ткаченко. – М. : Искусство, 1967. – 680 с.
- Ткаченко Т. Народные танцы/ Т. Ткаченко. – М. : Искусство, 1975. – 350 с.
- Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю / В. М. Верховинець. – 5-е вид. – К. : Муз. Україна, 1990. – 152 с.
- Василенко К. Ю. Український танець / К. Ю. Василенко. – К. : ІПК ПК, 1997. – 282 с.
- Балетмейстер и коллектив: Сборник. – М. : Искусство, 1963.
- Бекина С. Музыка и движение / С. Бекина, Т. Ломова, С. Соковнина. – М. : Просвещение, 1981.
- Белова Е. Ракурсы танца / Е. Белова. – М. , 1991.
- Боримська Г. Самоцвіти українського танцю / Г. Боримська. –К. : Мистецтво, 1974.
- Вальберх И. Из архива балетмейстера / И. Вальберх. –М.–Л. : Искусство, 1948.
- Верховинець В. Теорія українського народного танцю / В. Верховинець. – К., 1974.
- Вірський П. У вихорі танцю / П. Вірський. – Вип. I – VI, – К. : Мистецтво (1977 – 1982).